

**IDEKATALOG
BEPLANTNING I FOR- OG BAGBEDE
UDEAREALUDVALGET HYLDESPJÆLDET**

For-og bagbede med sol

Der er mange planter at vælge i mellem, men nogle kombinationer er både gode til at dække jorden og til at overlapse, hvis den ene art bliver lidt svag. Samtidig er disse kombinationer gode for humlebier og sommerfugle. Kan suppleres med løgplanter.

1. Blodrød storkenæb, sværdalant, Origanum vulgare 'Compactum'

Blodrød storkenæb DK. Højde 15 -50cm B. purpurrød 6-8
Origanum 'Compactum' DK. Højde 20cm B. sart lilla 7-9
Sværdalant Gotland/Mellemeuropa Højde 15 30cm B. Gul 6-8

2. *Løvehale, løvefod, storrodet storkenæb, staudesalvie, vintersar (løgplanter)* en meget stabil sammensætning, dækker godt, er nogenlunde i forhold til insekter

Løvehale Tyrkiet Højde 80cm
B: lys gul 6-8

Storrodet storkenæb Syd Alperne
Højde 25-40 cm B: rød lilla 5-7

Staudesalvie Østeuropa/Gotland.
Højde 30 -60cm B. blåviolet 6 -9

Vintersar Sydeuropa
Højde 25 -30 cm B: lys blå 6-8

Løvefod DK. Højde 30 - 50cm
B. bleggul 6 -9

Sol/Halvskygge f.eks. skygge om formiddagen og sol om eftermiddagen eller omvendt

Her passer skovbundsarter godt – anemone, skovjordbær, krybende læbeløs, skovmærke (ser ud af mest forår og sommer, kan suppleres med forårs- og efterårsløg).

Skovjordbær DK. Højde 15 cm B. hvid 5-6 Hvidanemone DK. Højde 10cm B. Hvid 4-5

Krybende læbeløs DK. Højde 25 cm B. blå 5 -6

*Svovlgul anemone
DK. Højde 10cm B. bleggul
Hvid 4 -5*

*Hulrodet lærkespore DK.
Højde 10 - 30 purpurrødlige
5-6*

*Skovmærke DK
Højde 10cm B.
5-6*

Storkenæb sorten 'Rozanne' og blåtop eller røllike

Denne storkenæb blomstrer en lang periode: fylder efterhånden en del, bliver mellem 30 & 50 cm høj – Græsplanten er stabil – aksene bliver ofte mellem 75 og 80cm høj

Geranium x 'Rozanne' Hybrid
cm Højde 15 -60 cm B. blålilla 6 -9

Blåtop DK højde tue 50cm strå 60 -80
B.6-7

Røllike 'Terracotta' DK. 30 -60 cm.
B. gul 6-9

Skygge

Er der områder hvor der er skygge det meste af dagen, kan et bregnebed gøre sig godt

Man kan vælge en enkelt art som f.eks.

1. Engelsød som er en vintergrøn bregne som ikke bliver mere end ca. 30 cm høj. Den er dog lidt langsom til at etablere sig.
2. Mosbregne dækker godt og er vintergrøn, men langsom om at komme i gang, hvis man ikke køber store planter. Bliver ca. 30 -50 cm høj
3. Strudsevinge bregne bliver ofte over 1 m høj og breder sig efterhånden. Den visner ned om efteråret og kommer igen om foråret
4. Kambregne er vintergrøn. Etablerer sig godt i skygge dog ikke total skygge. Højde 25 - 40 cm
Hvor skyggen ikke er total, kan man plante bølgekronet storkenæb mellem bregnerne –

Kambregne DK

Mosbregne

Engelsød

Strudsevingebregne

Løvefod, storkenæb, ramsløg i bregner

*Bølgekronet storkenæb 5 -6
Mellemeuropa Højde 30 -70cm
B. Brunviolette (5-7) i bregner*

DET VILDE

Ønsker man et mere vildt bed, kan der både sås og plantes – man skal være klar over, at en blanding ikke er ens fra år til år. Det ene år er en art dominerende, året efter måske en anden. Nogle år er der ikke meget blomstring. Der vil som regel ikke være blomstring og noget grønt fra sent efterår til om foråret.

Der findes mange forskellige blandinger – det vigtige er, at få blandinger som passer til stedet - en blanding til fugt, en til sol. De skal ikke indeholde græs, da det vil komme til at dominere.

BUSKE

Det er vigtigt at vælge buske som enten ikke bliver for store eller som kan beskæres. Det gælder også for buske, at de skal vælges så de passer til det sted man har. Lys, skygge, vind m.m.

Sol

Disse buske er ikke egnede til et mindre for-bagbede. Men er der et jordareal på ca. 2x2 m går det fint. Buskene kan beskæres

B.3-4 Kirsebærkornel

Pærekvæde/æblekvæde
Højde 1,75 -5m Kan beskæres
B. hvid/rødlig 5, frugt kan spises

Kirsebærkornel Syd – Mellemeuropa busk/træ
Højde 1,5 til 5m kan beskæres
B: Gul vinterblomstring - frugt rød spiselig

Halvskygge

Disse buske er ikke egnede til et mindre for-bagbede. Men med et jordareal på ca. 2x2 m går det fint. Buskene kan beskæres. Her kan også bruges solbær, ribs og stikkelsbær.

Hyld DK. Højde: 2-4m hvidlig 6

Kvalkved DK. Højde: 1,5 – 2-3m Hvid 5-6

Benved DK. Højde: 1,5-4m B. grøn 5-6

Tørst DK. Højde 1,5 -6m B. Hvid 5-10

SMÅTRÆER

De skal ikke plantes i for - bagbede hvor der ikke er plads til rødder og kroneudvikling. Der skal være plads til at de kan udvikle sig. Alle disse småtræer kan også beskæres, dog er det lidt problematisk med tjørnen hvor man skal være meget forsigtig og ikke klippe for meget. De fleste træer vil blive plantet af professionelle.

Bærmispel N. Am. 2-6m
2-8m

Røn Sorbus commixta 2-5m

Røn 'Joseph Rock'

Paradisæble *Malus floribunda* Højde 2-5m

Hanesporetjørn Højde 2 til 8m

GRUSKANT - Hvor rødder ikke må gå for dybt
Sol/ lidt skygge

Bidende stenurt DK. Højde:5cm gul 6-8

Smalbladet timian DK 5-8
Højde 5cm B. lysviolet

Pomerans høgeurt EU
Højde: 20 - 40cm. B. orange 6-7

Gruskant Skygge/halvskygge - skygge i løbet af dagen

Martsviol *Viola odorata*
DK Højde ca. 10 cm Blålig 3-6

Skovjordsbær *Fragaria vesca* DK
Højde: 5-15 cm hvid 5-6

Eablering af urter/stauder

Det er ganske simpelt at plante stauder, men alligevel kommer mange i gang på en uheldig måde. Derfor er der forskelligt man skal tage hensyn til hvis det skal lykkes. For det først skal man have fjernet så mange uønskede planter som muligt. Det er planter som vil tage magten fra de nye planter, primært græs. Selve plantningen er enkel, man laver hullet lidt større end potteklumpen og trykker planten fast. Skal det se nogenlunde naturligt ud, plantes i grupper på mindst 3 planter og meget gerne flere. I naturen vokser urterne stort set altid i mosaikker og gør man også det i sit bed lykkes det som regel bedst.

Når de er plantet, kommer det vigtigste. De skal vandes. Lige meget om det er muldjord eller sandjord, så skal de vandes den første tid, så de kan få godt fat og udvikle en god rod og derefter komme til at klare sig selv. Det gælder også tørketålende planter, de bliver først tørketålende når de har et nogenlunde naturligt rodnet.

Eablering af træer og buske (De fleste træer vil blive plantet af professionelle.)

Plantehullet skal være så dybt at rødderne ikke skal bøjes. Brug ikke spagnum i et plantehul, det har mest en negativ virkning, vanskeligt at vande op, jorden bliver efterhånden iltfattig, brug derfor almindelig havejord. Er jorden komprimeret kan den løsnes med en greb. Plant ikke træet for dybt, rodudløberne skal lige kunne skimtes (som regel samme dybde som i potten). Plantes et træ for dybt er der risiko for at det vil dø. Når plantehullet er dækket, skal jorden omkring trædes sammen, men ikke så fast at det opstår en komprimering. Derefter kommer det vigtige, vand godt.